
Piotr Naimski

Warszawa, 2 stycznia 2018 r.

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na zapytanie nr 6356 z dnia 11.12.2017 r. Pana Posła na Sejm RP Stanisława Tyszki w sprawie *realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa linii 400 kV wraz ze zmianą układu sieci NN pomiędzy aglomeracją warszawską a Siedlcami”*, w związku z wykonywaniem, zgodnie z art. 12a ust. 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, uprawnień Skarbu Państwa w stosunku do spółki Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A. („PSE S.A.”), uprzejmie przekazuję odpowiedzi na poruszone kwestie związane ze sprawą.

- 1. Kiedy i na jakiej podstawie prawnej zdecydowano o budowie ww. linii przez teren gminy Ceglów, Mrozy i Latowicz?*

Analizy dotyczące realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa linii elektroenergetycznej 400 kV wraz ze zmianą układu sieci NN pomiędzy aglomeracją warszawską a Siedlcami” zostały rozpoczęte przez Inwestora – spółkę PSE S.A. w ostatnim kwartale 2016 r. Z uwagi na kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego inwestycja została w lutym 2017 r. wpisana do ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (dalej: „specustawa przesyłowa”). Zgodnie z informacjami przekazanymi przez Inwestora, planowana inwestycja w procedowanym wariantcie nie przebiega przez Gminę Mrozy, lecz przez tereny Gmin: Stoczek Łukowski, Wodynie, Latowicz, Ceglów, Kałuszyn, Wierzbno i Dobre. Planowana inwestycja w dużym stopniu determinuje stabilność dostaw energii elektrycznej dla województwa mazowieckiego i aglomeracji warszawskiej, której intensywna rozbudowa znacząco wpływa na wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną.

- 2. Czy inwestor jest zobowiązany do sporządzania protokołów ze spotkań z mieszkańcami i przedstawicielami samorządu gminnego w celu zwiększenia transparentności podejmowanych przez niego działań? Czy takie protokoły zostały sporządzone?*

W ramach przeprowadzonego procesu informacyjno-konsultacyjnego, spółka PSE S.A. odbyła z samorządami i mieszkańcami wszystkich gmin, których inwestycja dotyczy, serię kilkudziesięciu spotkań. W każdej z gmin Inwestor przedstawił na sesjach Rady Gminy informację na temat uwarunkowań realizacji inwestycji oraz planowanego procesu informacyjno-konsultacyjnego i jego harmonogramu. Kolejnym etapem były spotkania otwarte z mieszkańcami gmin, a w kolejnym kroku spotkania sołeckie. Inwestor nie ma obowiązku protokolowania spotkań, jednakże każde

spotkanie z mieszkańcami było spotkaniem otwartym, z możliwością nagrywania na nośniki elektroniczne przez stronę społeczną.

W związku z realizacją przedmiotowego zadania, do tej pory nie odbywały się konsultacje społeczne w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Etap ten zainicjowany będzie w ramach oceny oddziaływania na środowisko realizowanej w procedurze uzyskiwania Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

- 3. Czy samorządowi gminnemu powinna przysługiwać rekompensata w zamian za ograniczenia jego praw do samostanowienia (budowa linii przesyłowej jest sprzeczna z planami rozwoju poszczególnych gmin przez które linia ma przebiegać)? Jakie są zasady przyznawania takiej rekompensaty?*

Planowana inwestycja jest inwestycją celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym. Wynikiem lokalizacji planowanej inwestycji na terenach gmin są coroczne wpływy z podatku od nieruchomości, uzbrojenia w infrastrukturę ważną dla potencjalnych inwestorów i większe bezpieczeństwo energetyczne każdej z gmin z osobna, jak i całego regionu. Corocznie do budżetu gminy z racji podatku od nieruchomości wpływa 2 procent wartości inwestycji zrealizowanej na jej obszarze.

- 4. Na kiedy planowane jest ostateczne rozstrzygnięcie kwestii przebiegu linii 400 kV wraz ze zmianą układu sieci NN pomiędzy aglomeracją warszawską a Siedlcami (pomiędzy nacięciami linii Stanisławów – Narew, Stanisławów – Siedlce Ujrzanów, Kozienice – Siedlce – Ujrzanów)?*

Planowana inwestycja została poprzedzona przeprowadzeniem oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzony został Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, podlegający następnie weryfikacji przez kompetentne organy administracji zarówno pod kątem przyrodniczym, jak i pod kątem oddziaływania na ludzi. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach przedsięwzięcia określi w niej warunki realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia. W związku z powyższym, wariant procedowany przez Inwestora w ramach procesu informacyjno-konsultacyjnego (przez gminy: Stoczek Łukowski, Wodynie, Latowicz, Cegłów, Kałuszyn, Wierzbno i Dobrze) oraz warianty alternatywne będą przedmiotem analizy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie. Zostaną pozyskane wszystkie wymagane prawem decyzje właściwych organów administracji publicznej. Inwestor złożył do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie wniosek o wydanie Decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach w dniu 17 listopada 2017 r.

- 5. Czy długoterminowe plany rozwoju sieci przesyłowych PSE S.A. zakładały przebieg linii wg ww. wariantu?*

Analizy dotyczące realizacji zadania inwestycyjnego pn. „Budowa linii elektroenergetycznej 400 kV wraz ze zmianą układu sieci NN pomiędzy aglomeracją warszawską a Siedlcami” zostały rozpoczęte przez spółkę PSE S.A. w ostatnim kwartale 2016 r. Planowana linia jest kluczowa dla bezpieczeństwa energetycznego Polski, dla zapewnienia bezpiecznych i ciągłych dostaw energii elektrycznej do centralnej i północno-wschodniej części kraju, w tym do aglomeracji warszawskiej. Inwestycja nie była uwzględniona w koncepcji przestrzennej zagospodarowania kraju, Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego oraz w Planach Rozwoju Sieci do 2025. Z uwagi na kluczowe znaczenie dla bezpieczeństwa energetycznego została w lutym 2017 r. wpisana do ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych (dalej: „specustawa przesyłowa”). Dodatkowo, wskazana inwestycja sieciowa została zgłoszona do ujęcia w opracowywanym obecnie przez Marszałka Województwa Mazowieckiego „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego”.

6. *Czy w przypadku podjęcia przez Inwestora decyzji o przeprowadzeniu inwestycji w oparciu o przepisy specustawy przesyłowej, Inwestor jest związany przebiegiem linii przyjętym w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, czy też może zdecydować o wytyczeniu przebiegu linii wbrew postanowieniom Planu?*

W przypadku realizacji inwestycji w oparciu o przepisy specustawy przesyłowej, PSE S.A. nie są związane Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego. Jednocześnie informuję, że planowana inwestycja została zgłoszona w lipcu br. do ujęcia w opracowywanym obecnie przez Marszałka Województwa Mazowieckiego „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego”.

7. *Czy zgodne z prawem jest stosowanie niejednorodnych warunków udzielania odszkodowań mieszkańcom? Jakie są przewidywane sumy odszkodowań dla mieszkańców? Jakie są przewidywane wynagrodzenia z tytułu służebności przesyłu i na jakich zasadach będą one przyznawane?*

Budowa linii 400 kV wymaga uzyskania służebności przesyłu w pasie technologicznym linii o szerokości 70 m. Oznacza to, że do każdego z właścicieli nieruchomości leżącej w pasie technologicznym zgłosił się przedstawiciel Inwestora z propozycją porozumienia, w wyniku którego możliwe jest podpisanie umowy o służebności przesyłu. Ustanowienie służebności przesyłu odbywa się za odpowiednim wynagrodzeniem (art. 305² Kodeksu cywilnego). Inwestor zobligowany jest do ustalania wynagrodzenia proponowanego właścicielom na podstawie operatu szacunkowego sporządzonego przez niezależnego rzeczoznawcę majątkowego. W przypadku braku porozumienia właściciel może przedłożyć własny operat szacunkowy, który będzie podlegał analizie przez Inwestora. Obecnie spółka PSE S.A. prowadzi proces rokowań z właścicielami nieruchomości we wszystkich Gminach na trasie planowanego przebiegu linii. Zgodnie z informacjami od Inwestora, do chwili obecnej podpisał on umowy w zakresie służebności z właścicielami ok. 50 % wszystkich nieruchomości osób prywatnych na trasie całej linii (w 7 gminach).

8. *Czy powierzenie kompetencji ustalenia lokalizacji celu publicznego wojewodzie nie jest przejawem naruszenia zasady decentralizacji władzy publicznej, biorąc pod uwagę kompetencje sejmiku województwa do uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa?*

Zasada decentralizacji, wyrażona w art. 15 ust. 1 Konstytucji, nie ustanawia zakazu przekazywania zadań i kompetencji władz lokalnych innym organom administracji publicznej i tak jak każda zasada podlega ograniczeniom. Jest ona równoważona m.in. przez zasadę dobra wspólnego (art. 2 Konstytucji), przez co należy rozumieć „konieczność równowagi między potrzebami i interesami o charakterze lokalnym znajdującymi wyraz w kompetencjach przyznanych społecznościom lokalnym a potrzebami i interesami o charakterze ponadlokalnym” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 lutego 2003 r., sygn. akt K 24/02). Ponadto Trybunał Konstytucyjny wskazywał, że sformułowań art. 15 Konstytucji nie można interpretować w oderwaniu od zasady racjonalności. Zgodnie z Europejską Kartą Samorządu Terytorialnego kompetencje władz lokalnych mogą być przekazywane wyłącznie w zakresie przewidzianym prawem – w przedmiotowej sprawie taką podstawą prawną jest specustawa przesyłowa. Ponadto każde przekazanie kompetencji musi „uwzględnić zakres i charakter zadania oraz wymogi efektywności i gospodarności”. Budowa i modernizacja linii przesyłowych jest jednym z kluczowych zadań dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego Polski, o charakterze przekraczającym interesy pojedynczych gmin, w związku z czym działanie na szczeblu krajowym jest konieczne do efektywnego i racjonalnego przeprowadzenia takich inwestycji.

9. *Czy dyskryminujące zasady przy zawieraniu umów z właścicielami zajmowanych gruntów są zgodne z konstytucyjnym prawem równości obywatela wobec prawa?*

Specustawa przesyłowa zawiera rozwiązania prawne pozwalające na sprawne przygotowanie i realizację dużych inwestycji infrastrukturalnych służących pożytkowi publicznemu, z poszanowaniem praw osób trzecich. Zostały one opracowane z wykorzystaniem doświadczeń i rozwiązań przyjętych w innych przepisach tego typu funkcjonujących w polskim porządku prawnym. W uzasadnieniu do Specustawy przesyłowej wskazuje się, iż doświadczenia wynikające z orzecznictwa polskich sądów, w tym w szczególności Trybunału Konstytucyjnego, potwierdzają zasadność priorytetowego traktowania tego typu inwestycji, uzasadniając m.in. ingerencję w prawo własności obywateli w stopniu większym niż przy innych inwestycjach oraz zastosowanie uproszczonych procedur. Dla zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego państwa, za niezbędne uznano priorytetowe potraktowanie grupy elektroenergetycznych inwestycji przesyłowych oraz opracowanie i zastosowanie w stosunku do nich szczególnych rozwiązań prawnych, upraszczających i przyspieszających procedury związane z procesem inwestycyjnym.

10. *W jaki sposób Inwestor zamierza przeciwdziałać ryzyku zakłóceń w zakresie dostępu do wody pitnej oraz ryzyku bezpowrotnej degradacji środowiska naturalnego w wyniku budowy ww. linii przesyłowej?*

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez PSE S.A., linia zaplanowana jest tak, by w jak najmniejszym stopniu ingerować w walory przyrodnicze regionu. Przy projektowaniu linii jednym z podstawowych kryteriów wyboru jej przebiegu jest unikanie przejścia przez tereny szczególnie cenne przyrodniczo, obejmujące obszary chronione. W taki sposób został wybrany wariant inwestorski przebiegu linii 400 kV, który następnie został poddany korektom w ramach procesu informacyjno-konsultacyjnego. Na terenach leśnych w Gminie Cegłów będzie wykorzystywana technologia nadleśna, co pozwoli na ograniczenie niezbędnej wycinki lasu. Dzięki temu wpływ linii na krajobraz naturalny będzie minimalny. Eksploatacja linii nie wpłynie na możliwość uprawy ziemi rolnej oraz hodowli zwierząt. Bliskość tego rodzaju infrastruktury nie wpływa również na ekologiczny charakter produkowanej żywności – zarówno owoców i warzyw, jak i mięsa oraz mleka. Zgodnie z obecnym planem, linia 400 kV przebiegać będzie daleko od ujęcia wody (ok. 200 m), a wymagany prawem (określony w SUIKZP gminy Cegłów) obszar ochrony bezpośredniej wynosi ok. 8-10 m od ujęcia. Dodatkowo wykonane będą badania geologiczne, by bezpiecznie posadzić słupy na terenach, pod którymi mogłyby teoretycznie znajdować się istotne ciekły wodne. Planowana inwestycja została poprzedzona przeprowadzeniem oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której sporządzony został raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko. Raport zostanie następnie poddany weryfikacji przez kompetentne organy administracji zarówno pod kątem przyrodniczym, jak i społecznym. Sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia poprzedzone jest szeregiem prac studialnych i wizji w terenie pozwalających na zinventaryzowanie i uwzględnienie występowania najwrażliwszych siedlisk oraz gatunków. W ramach oceny oddziaływania na środowisko przanalizowany zostanie każdy z rodzajów oddziaływań. Organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach określi w niej warunki realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

Ponadto, chciałbym podkreślić, że obecnie w Polsce realizuje się szereg inwestycji elektroenergetycznych. Są to m.in. rozbudowy istniejących elektrowni o nowe bloki wytwórcze lub modernizacja istniejących jednostek w centralnej części kraju. Dla przykładu w Elektrowni Kozienice przekazano do eksploatacji nowy blok o mocy 1075 MW. Kolejnym ośrodkiem wytwórczym jest elektrownia w Ostrołęce, w której planowana jest budowa nowego, wysokosprawnego bloku energetycznego o mocy około 1000 MW. Obie wymienione inwestycje podniosą poziom bezpieczeństwa energetycznego Mazowsza i północno-wschodniej Polski pod warunkiem budowy lub modernizacji linii przesyłowych umożliwiających transport wytwarzanej mocy do odbiorcy. Takie zadanie będzie pełni inwestycja pn. „Budowa linii 400 kV wraz ze zmianą

układu sieci NN pomiędzy aglomeracją warszawską a Siedlcami”, jedna z kilku planowanych w regionie. Poprzez jej realizację, Krajowy System Elektroenergetyczny osiągnie wymagane, niezbędne zdolności przesyłowe w obszarach, gdzie zapotrzebowanie na energię elektryczną rośnie najszybciej (aglomeracja warszawska) lub gdzie utrudniony jest dostęp do blisko położonych źródeł wytwórczych (północno-wschodnia Polska). Stosunkowo krótka linia w najbardziej efektywny i minimalizujący negatywny wpływ na otoczenie sposób poprawi możliwości wyprowadzenia mocy z nowych bloków energetycznych w regionie i pomoże w stworzeniu redundantnego, pierścieniowego układu sieci elektroenergetycznych wokół aglomeracji warszawskiej.

Z poważaniem,

Piotr Naimski